

NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

Emnenr. 23.

Fylke: Akershus

Tilleggsspørsmålnr.

Herad: Vestby

Emne:

Bygdelag: Garder

Oppskr. av: Karl Prestevind

Gard: Prestevind

(adresse): Vestby

G.nr. 101 Br.nr. 1

A. Merk av om oppskrifta er etter eiga røynsle.

B. Eller om den er etter andre heimelsmenn: (ta også med alder, heimstad, yrke):

SVAR

Lager en mat og spiser i samme stovnet?

Det er nu mest almindelig at der spises på kjøkkenet hvor maten blir laget.

1. En satt ved bordet til alle måltiden
2. I gamle dager spiste husmenn og tjener og delvis også barna i kjøkkenet, mens husbondspolket spiste i stuen ved siden av. Nu spiser husbondspolket på de aller fleste steder sammen med tjenerne ved samme bord.
4. Der er ingen forskjell på maten
5. Familien spiser på kjøkkenet til daglig.
6. Julebøllene og på sine steder også de øvrige brøkbøllene spises der i stuen.
7. Husbonden satt for enden av bordet og husmoren ved hans venstre side
8. Jeg har aldri hørt at barna måtte stå ved bordet.

9. Der er ikke no navn på hnskondeus plass.

10. For enden av bordet.

11. Nei det ble nok ikke gjort uten en hadde vært borti no særskilt søle-
arbeide og slik er det vistnok fremdeles
på mange steder. At mannfolk har
sittet tilbords med lül på hotet har
jeg aldri hørt, det må i tilfelle ha vært
meget lunge siden.

12. Jeg kan huske mere enn 60 år tilbake og
i den tid har alle hatt hvor sine tallark-
per. Imidlertid hørte jeg som smågut
at det for ikke lunge siden dengang ble
spist av samme fat. Det gj'alt graut.
Hvordan med meltebønnen har jeg aldri
hørt no om. Når en spiste vassgraute
var det alminnelig at en tok en kugg
graute i skia og duppet i meltebønnen.
Men det gjorde en ikke med meltegraute,
da drakk en direkte av bønnen og slik
er det fremdeles. Vassgraute berøres ikke
no lenger.

13. Jeg hjinner ikke til at gry ten ble satt
på bordet uten hvordan varme retter serveres.
Der gjøres ikke større forskjell på serwinger
om tilfeldige fremmede er tilstede.

14. Kanner ikke denne skikk.

15. Ja.

16. Å drikke kaffe av stilen anses ikke for god bordskikk.

17. Når gaffelen trom i kruk hjemmes ikke.

18. Helt utjent hv. Na var meget gammel skikk.

19. Hvor og en hadde sibbot sin stje. Jeg kan huske fra min barndom altså for over 60 år siden at jeg så en eldre mann på en gård som stakk stjeen sin i en sprøtt i tømmerveggen bak seg når han hadde spist. Så skikken var nok ikke så langt unna dugang. Det var en treskje. Prostsjer ble foretrukket dugang trøst på flere gårder hv. Når vasking av stjerne ble til hjemmes ikke.

20. Når posiden eller steintoy ble tatt i bruk kan jeg ikke gi opplysninger om.

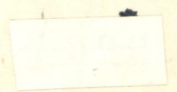
21. Bordduk er ikke brukt til hverdags og brukes heller ikke om.

22. Der brukes hvitstort bord uten maling.

23. Maten ble nok som oftest skiftet. Dette gjalt da husmenn og tjenerne men også til barna ble det skiftet

24. I mine guttedage var skiftingen på det pærmeste opphørt. Det var da surt lig kjøtt som ble skiftet. Til dugurd ble

25. brød skiftet. Hvordan med porsjener husker jeg ikke.

26. Enn lar m̄ barna spise selv utan syn-
derlig hjelp allerede ved 3-4 års alderen
men da sitte de m̄ gjerne ved siden av
mor eller eldre søster. Forsyner seg selv ved
6 års alderen.

27. Ja det var meget alminnelig. Skibben
er m̄ helt opphørt

28. Nei der brøtten leses eller synges før eller
etter maten. Gjennom ikke til at det noen
gang har vært brukt.

29. Ja det var nok tillatt å snakke omens en
spiste, men ikke på langt nær i den grad
som m̄. Det var brøfaren som fikk r det.

30. Enn skulle ikke bli ved bordet. Men fordi
det var forbudt fant vi barn det vanskelig
å la være. Vi så på hverandre og kunne ikke
holde oss om en sprutet ut i latter. Resultat:
"Gå fra bordet."

31. Der var ingen sang ved bordet.

32. Ja en måtte ikke gå fra bordet før alle hadde spist.

33. Å ja det er nok begge deler det.

34. Velbetenninge maten.

35. Ja fremmede bli i alminnelighet borte
til bords.

36. Ja som oftest blir det det.

37. Litt ekstra brassevent-får nok som regel en tilfeldig gjest.

38. Nei så forberest på fremmede at en har bakkjellen på hele dagen er ikke ålminnelig på disse trakter, men en har gjerne litt tebrød stående.

39. Det kommer jo an på hvad slags gjest det er. Er han godt kjent med familien kan han nok sette sig til kjøkkenbordet. Skal han spise inne i stuen deltar det også på til husfaren eller hustruen. En gjest spiser aldri alene.

40. Nei det er mere slutt med det nå. En sier "Lille smatte gott," og forsyner sig.

41. Den av herstauden som er tilstede skal alltid delta i måltidet

4926
NORSK ETNOLOGISK GRANSKING

2
1858